

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 23 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Celjski shod.

Včeraj so govorili štajerski zaupniki na shodu v Celju o znanem kompromisnem nasvetu glede celjske gimnazije. Prvotna misel, povabiti na ta shod vse slovenske in tudi hrvaške poslance, se je opustila, ter so dobili vabila le priznani štajerski rodoljubi. Odzvali pa se iz nekaterih krajev niso, tako na primer iz ptujskega, vojniškega itd. Menda niso vabila pravočasno dospela. Vsi štirje državni poslanci štajerski so shod pozdravili brzojavno, izmed deželnih poslancev so prišli dr. Serbec, dr. Dečko, dr. Rosina in Vošnjak.

Shod pozdravi sklicatelj dr. Serbec, ki se na predlog dr. Vrečkota tudi izvoli za predsednika. V svojem govoru je večkrat povdarjal, da je zunanji, ne domači povod, da se je sklical shod. Bili so zunanji poskusi, ki so povzročili prepire, a celjski Slovenci so se čutili primorane sklicati shod, da pokažemo, kaj je naša čast. »Slovenskemu Narodu« očita, da je Stürgkhov predlog »izpod mize vzel«. Od moža, kateri se pusti laskati od Nemcev ter se hvaliti po nemških listih, si ne damo zapovedovati. Mi smo 30 let pri narodnem delu, smo zmirom izpolnili svoje dolžnosti. Poniževati se ne bomo dali. Potem je govornik kazal na germanizatorično mišljenje in delovanje naših Nemcev ter prorokoval, da nas bo Slovence še vlada enkrat iskala in prosila kakor leta 1848.

Dr. Dečko je imel pravzaprav dnevni referat. Celjske slovenske paralele je primerjal pastorki, ki pa večkrat boljše uspeva nego lastno dete. Rasle in cvetele so natihome kakor vijolice. Bil je že popolno idealen mir med Nemci glede teh razredov. V ta mir je posegel »učenec« politik grof Stürgkh. Vsi Slovani so stali v tem vprašanju trdno ter pokazali, kaj zamore slovanska vzajemnost. V trenutku pa, ko smo še slavili zmago, pride slovenski politik s kompromisom (Krik: Fej!) To je

za narodnega Slovanca neumljiv predlog. To, kar smo dobili, držimo, a kar našim bratom gre, priborimo (glede Trsta in Gorice). Mi se pripravimo za to, česar nam Nemci še ponudili niso. Za naše namene in naloge ne more Žalec zadostovati. Žalec mora dobiti svojo obrtno šolo, št. Jur pa meščansko. Naša gimnazija pa more biti edino v Celju. Tukaj se koncentriira ves promet, tukaj so močni denarni zavodi, z lastno močjo postavljeni »Narodni dom«. Da Celje ni nemško mesto, dokazuje dejstvo, da so nas celo Nemci sami našli 1577. Vsako kompromisno vprašanje je neumestno in neopravičeno. Mi moramo zahtevati, naj se iz teh razredov napravi cela gimnazija, ne pa opusti.

Notar Baš je imel referat o disciplini poslancev, časnikarjev, in vsakega posameznika. V svojem govoru trdi: »Slovenski Narod« je sam priznal zmoto v sproženem kompromisu, a bi bil moral potem utihniti ter prepustiti odločitev res samo nam. »Narod« je dal orožje sovražnikom v roke. Vsi Slovenci so se uprli, z malo izjemo peščice okoli tega lista, češ, to ni slovensko. Stvar je jako obžalovanja vredna. Potem očita listu, »ki stoji »Narodu« v diametralnem nasprotju«, da je tudi rušil narodno disciplino ter pisal nepremišljeno glede štajerskih deželnih poslancev. Dasi tega lista ni imenoval, začne semeniški prefekt in urednik »Slov. Gospodarja« ogorčeno ugovarjati. Govornik pa ga osorno zavrne ter nadaljuje, da je »Slov. Gospodar« trdil, da je vsakdo nemškutar, ki bere »Narod« ali »Štajerca« (Korošec popravlja, da se je »samo« zahtevalo, naj se potisne iz narodnih vrst). Čitanje »Naroda« se ne more nikomur prepovedati, temuž še zahtevati se mora to od nas izobražencev. Pater Abel bere protestantske liste, a se ne pohujša, tudi sv. oče se da poučiti o njih pisavi.

Potem toži govornik, da ni pravih voditeljev, posebno na Kranjskem ni priznanega voditelja. Ako človek tej pisavi

kranjskih listov verjame, potem na Kranjskem ni poštenega človeka. (Korošec: Za to se nismo sešli! To ni na dnevnem redu!) Boga zahvalimo, da še imamo na Štajerskem vedno vodilno misel, kadar koli se snidemo. Graja brzojavno vest v »Slovenca«, da nima posl. Berks pravice za sklepanje o kompromisu. S tem se sega poslancu pred roke. Nadalje graja počasnost in zakasnelost štajerskih listov v poročanju.

Povrnivši se zopet k predmetu, bavi se z »nesrečno stvarjo iz Ljubljane«. Navno in otroče da je misliti, da nam hoče vlada res 2 gimnaziji dati. Postaviti bo treba dijaški dom, ako hočemo, da bo gimnazija vspevala.

Prefekt Korošec pobija Bašev govor, zagovarja svoj list »Slov. Gospodar«, ter hudo rohni proti »Narodu«, ki ga nazivlja: »list, katerega nočem imenovati«. Nadalje zahteva, da se mora v resoluciji odkloniti tudi vsaka ponudba vlade. Žalčani in Šentjurčani so po zadnji pisavi (»Slovenčevici«) lahko razžaljeni. V Žalcu je gimnazija že v naprej pokopana (žalski fajmošter Koren pokima). Tam gimnazija že iz etičnih ozirov ne more vspevati, ker ni akademične inteligence. V celjski zadevi za nas ni kompromisa (hrupno pritrdjevanje.), poslanci naj začnejo obstrukcijo z najostrejšimi sredstvi.

Mozirski nadučitelj Praprotnik pripomni, da se je premalo povdarjalo, da moramo dobiti celo gimnazijo. Celo gimnazijo smatra za največjo pridobitev na Spodnjem Štajerskem. Jedva je izgovoril, da bi se dalo govoriti, ako bi vlada ponudila celo gimnazijo, nastal je splošen hrup in vpitje: V Celju mora biti! Govornik poskuša še enkrat obrazložiti svoje mnenje, a ga ne pripustijo več do besede. Korošec: »Mi ne poznamo danes nič, kar bi nas spravilo iz Celja«. Tudi dr. Dečko pobija Praprotnikovo sprožitev trdeč, da ako nam gimnazijo vzamejo, dobili jo bomo nazaj, ako pa jo sami pustimo, pa je ne dobimo nikdar več. »Bra-

nili jo bomo do zadnjega diha!« Končno se sprejmete združeni resoluciji dr. Dečkota in Korošca z nastopno vsebino:

»Shod zaupnih mož Spodnje Štajerske v Celju dne 10. aprila izreka priznanje slovenskim državnim poslancem za odločno, složno in vspešno postopanje v zadevi samostojnih gimnazijalnih razredov celjskih, s katerim so dosegli, da se je sijajno odbil nameravani napad na slovenski kulturni zavod. Izreka iskreno zahvalo vsem slovanskim poslancem, da so pri tej zadevi dokazali sijajno slovansko solidarnost. Isti pritrdjuje izjavi celjskih Slovencev od 26. marca 1902 v popolnem obsegu ter izreka svoje prepričanje, da je slov. gimnazija v Celju eminentna kulturna potreba štajerskih Slovencev. Zaupni shod zahteva, da ostane ta gimnazijalni zavod v Celju, se razširi v višjo gimnazijo, ker je prepričan, da v katerem drugem kraju tak zavod nikakor ne bo zadostoval. Isti odklanja vsak kompromis, naj pride od ene ali druge strani. Prestavljanje gimnazije pa proti volji slovenskega naroda le, da bi se ugodilo samovolji nekaterih nemških strank, bilo bi neodpustljivo žaljenje slovenskega naroda in krivično oškodovanje njegovih kulturnih interesov.«

V Ljubljani, 11. aprila.

Državni zbor.

V razpravi je bila včeraj točka ljudsko šolstvo. Govorili so k predmetu Schreiter, Drexel, Kindermann, Reichsstätter in Perić. Schreiter dokazuje, da je bilo najhujše pravno pokvarjenje mladine tačas, ko so imeli duhovniki oblast nad ljudstvom in državo. Za ljudsko šolstvo zahteva ločeno ministrstvo. Drexel govori o šolstvu na Vorarlberškem. — Reichstädler razpravlja o češkem ljudskem šolstvu ter se zavzema za ustanovitev čeških šol na Dunaju. — Perić govori o dalmatinskem šolstvu ter izjavi, da nemške in italijanske šole nimajo v Dalmaciji pravice obstoja.

LISTEK.

Lombroso in „Učenjak“.

V aprilovi številki »Ljubljanskega Zvona« je poročevalec o slovenskem gledališču kratko, jasno in podučno označil dramsko novost »Učenjak«. Odkrito je priznal umetniško dovršenost oblike, a enako je z mirnimi in resnimi besedami zavrnil tendenco te drame, če ima namen, biti satira na razne prirodoslovne nauke.

Na slovenskih tleh nauki, zoper katere se obrača pisatelj »Učenjaka«, niso vzrastli; tako globoki problemi se rešujejo le v srečnejših narodih, kjer na vseučilišnih svobodna znanost razmotriva naj-smelejša vprašanja o svetu in življenju. Zatorej menimo, da marsikomu ustrežemo, ako si dovolimo oceno v »Zvonu« vsaj v eni točki razširiti in tu na kratko navedemo mnenja, ki jih imajo v avtoritativnih krogih o Lombrosovi frenologiji. Nanjo leti v prvi vrsti pisateljeva satira, ki silovito ugaja našim klerikalcem. »Zvonov« ocenjevalec jo v svoji mirnosti le mimogrede zavrača rekoč, »da je že davno pozabljen«, naš »Slovenec« pa z divjo besnostjo ploska (glej listek v štev. 27. marca) meneč, da je Detela zadal »modernemu materijalizmu« skeleč udarec.

Slavnoznan Virhov (mož slovanske korenine!) se je že pred petimi leti izjavil (Correspondenzbl. f. Anthropol. 1897.), da materijal, na kojega Lombroso naslanja svoj nauk, nikakor ne zadostuje, da bi se iz oblike lobanje z gotovostjo smelo sklepati na razvoj možganov. Če Lombroso vidi na lobanji dolbino ali grbo, pravi takoj, da se ondi možgani vzporedno ne-normalno razviti in z njimi duševna lastnost, ki ima neki ondi sedež. Lombroso uči o tem to, kar je pred sto leti učil Gall, ustanovitelj frenologije. Virhov pravi, da se mu zdi Lombrosov nauk »prava karikatura znanstva« in da mu je pač določena ista usoda kakor Gallovemu, o katerem se že desetletja ne govori.

Drugi strokovnjak, kojega mnenje hočemo navesti, je profesor anatomije v Moskvi, Crnov. Le ta je natančno proučeval vse točke Lombrosovega nauka ne le na lobanjah nego tudi na možganih pristnih zločincev. Pokazalo se je, da so vse te točke lahkomišelnost postavljene, nezadostno preizkušene in napačno zasnovane.

Tako se je pisalo notabene že pred petimi leti.

Pisatelj »Učenjaka«, dr. Fr. Detela, je torej — če ne išče informacij zgolj le iz enostranskih klerikalnih revij — mogel

najti priliko, da bi se bil prepričal, je li Lombrosov nauk v znanstvu v resnici priznan ali ne. Ako se pa dr. Detela o tem ni poučil, zasnoval je s tendenco svoje »veseloligre« boj zoper na steno naslikan strah, in si naprtil dobesečno isto sodbo o tej tendenci, kakor jo izreka Crnov o Lombrosu.

Dr. Detela je potemtakem postavil sijajen vzgled za nauk, da staroklasični filolog ne segaj v moderno prirodoslovje brez pomoči zanesljivega strokovnjaka. »Slovenec« pa, ki se je veselja valjal, meneč, da je s satiro na Lombrosov nauk izpodbit temelj »materijalistovskemu naziranju«, je zopet obogatel za eno blamažo. —

Sicer pa dr. Detela kot izobražen mož, ki ve, da »errando discimus« velja tudi v znanstvu, ki ve, kako težavno je reševati probleme življenja, morebiti v svojo dramo ni položil te tendence, katero so v njej iztaknili naši ljubi klerikalci. Igra, v Berlinu igrana, nikakor ne bi bila tako umevana, kakor jo tolmači »Slovenec«. Ondi bi se bilo reklo: umetnik je iskal sujeta, in zakaj bi ne bil vsprejel dr. Blažiča, prismuknjenege frenologa! V Ljubljani pa, in v naših dneh, ko je klerikalizmu v obupnem boju ljubo vsakatero orožje, moglo se je že naprej pričakovati, da se bo igra zlorabljala od

»Slovenca« in njegovih pristašev tako, kakor se je v istini. Ako pisatelj po obliki dovršene drame sam ni položil vanjo zoperne tendence, tedaj se ima le svoji lastni stranki zahvaliti, da smo morali izreči o njem pikro sodbo, ki bi potemtakem pristojala onim, ki so jo povzročili.

Sploh pa smemo končno naše klerikalce opozoriti na to, da nam Slovencev, ki kar nič ne sodelujemo pri napredovanju prirodoslovstva, nikakor ne pristojajo, jedino le kritikovati to napredovanje, pa celo s satiro! Znanstvo sploh stoji tako visoko, da ga strup političnih strank ne doseže.

Prirodoslovstvo se svobodno razvija in mogočna sega v teorijo spoznanja, psihologijo, etiko itd., preko glav klerikalcev in ne zmene se zanje!

S.

Ljubila ga je . . .

(Ruski spisal Fjodor Ljedov.)

Spomladansko solnce je ljubkalo napeto drevesno popje, ki se še ni razvelo. Skozi rumene bilke lanske trave je sililo sveže zelenje kaleče trate.

Na nizki klopi je sedela srečno se smehljaje stara dvojica. Stara obraza, ki sta spominjala na zgrbljena jabolka, je navdajala zdrava rudečica.

Revolucija v Belgiji.

V Belgiji stojé na pragu revolucije in državljanske vojne. Dolgotrajni boj delavstva in nižjih slojev za splošno volilno pravico je ostal doslej brezuspešen, zato so se začeli sedaj nemiri in poulični boji. Klerikalna večina je v parlamentu razpravljanje o volilni reformi zavlačevala doslej. Sedaj pa jo je strah prisilil, da socialni demokratje svojo grožnjo izvrše ter da se začne boj na cesti za volilne pravice. Razpravljanje reforme se začne torej že v kratkem. Voditelji socialnih demokratov sedaj še zadržujejo delavstvo pred izgredi in štrajki, preperečili so že večkrat spopade s policijo in vojaštvom, a dolgo se razburjenost ljudstva ne bo dala tolažiti več. Belgijski delavci znajo boriti se za svoje pravice brezobzirno ter se žrtvujejo za svoje ideje, samo da zmagaajo. To so že dokazali. Vlada sama se boji najhujšega. Zato je poklicala milico petih letnikov k orožju. V Bruslju je policija ranila že več demonstrantov, a tudi redarji so bili poškodovani. Demonstracije se ponavljajo. Tudi po drugih mestih demonstrirajo delavci po ulicah ter se vršé burni shodi. Klerikalne poslance mora ščititi orožništvo in redarstvo. Povsod jih delavstvo insultira. V Gentu bi bilo prišlo že do prelivanja krvi, a boj je socialistični poslanec Aulsebrook v zadnjem hipu preprečil. Socialisti napadajo redakcije klerikalnih listov ter jih skušajo požgati. Vse orožniške brigade so alarmirane. Tudi proti kralju se demonstrira ter vpričo njega kliče: »Živela republika!« V Belgiji so nastali nevarni časi!

Vojna v Južni Afriki.

Za Wolseleyem je odpoval sedaj še Rosebery v Južno Afriko, da se prepriča o resničnem položaju na bojiščih ter o njem poroča kralju. Edvard bajé nestrpno pričakuje mirovnih pogajanj, ker želi nujno, da se sklene mir, preden se vrši njegovo kronanje. Položaj Burov je bajé sedaj jako ugoden ter so danes prav tako zmagoviti in bojviti kot spočetka vojne. V angleški armadi pa se širi malodušnost; in Kitchener je slabe volje, ker mu kralj ne zaupa več docela, nego pošilja v Južno Afriko svoje privatne poročevalce. Iz Londona poročajo, da se širijo na ondotni borzi razne govorice o mirovnih pogajanjih. Vlada pa ne pove še ničesar. Bajé so transvaalski Buri miroljubnejši kot Buri iz Oranja. Reuterjev biro trdi, da imajo Buri le še 8000 mož. Samo Delarey in Kemp imata 900 mož skupaj, drugi so razkropljeni na manjše oddelke. Delarey more s sosednjimi oddelki združiti vojsko 1900 mož. Beyers ima le 400 mož. Koliko jih imajo Botha, Dewet in drugi, ni znano. »Rheinisch-Westphälische Ztg.« pa je prijavila pismo nemškega častnika v burski vojski. Častnik piše, da imajo Buri najmanj še 20.000 oboroženih mož. Samo Dewet jih ima 5000. Angleški listi trdijo, da so bili za

»Ti, starček, ali še veš, leta 49. so cvele lipe v aprilu... je rekel starec. »Ne, bilo je leto 50. Takrat mi je dvoril Bartenev.«

»Oh, in takrat si bila jako lepa. Roža, ponosna, lepa roža si bila.«

»Zato, batjuška, si bil torej tako ljubosumen kakor tiger? Pravi Otelo si bil takrat!«

Oba sta se pristrčno smejala.

»Da nisi bil takrat tako ljubosumen, bi bil Bartenev danes general.«

»Oh, matjuška, saj vem, da si bila vanj zaljubljena. Pobegniti si hotela z njim...«

»To je res, pobegniti sva mislila...« Starčka sta se zopet smejala.

»Ubožec, kako je jokalo, ko sva se poslavljala drug od drugega! Moral je na vojno, in ti grdi Črkezi so ga ustrelili. Oh, kako mi je takrat ugajal njegov palaš in njegova rudeča huzarska uniforma!«

Na mokroten pesek dvoreda je sedla ničasta, mlada kavka. Ko je zagle dala starca, ki sta sedela nepremično, je ostrmela, stresnila svoje perje ter se — opazovaje ju — ustavila.

Nakrat so se črne oči mlade ptice radostno zasvetile. Veselo je zavriskala ter zletela na brezo, pod katero je sedela stara dvojica.

Starec in starka sta se smehljala blaženo predse.

Angleže boji pri Boschmanskopu — sovernovahodno v Transvaalu — ugodni, burski poročevalci pa trdijo, da so Buri ondi oddelke Lawleya docela uničili. Burski poročevalci trdijo tudi, da je bil Delareyev naskok na Valterja Kitchenerja pri Klerksdorp prav uspešen, Angleži pa trdijo, da so bili zmagoviti. Vendar pa priznavajo, da so se morali po bitki utrditi za okopi ter se zavarovati proti novim napadom. Zmagovita vojska pa se ne skriva! Kitchener javlja, da je bivši burski poveljnik v Oranju, Piet Dewet, Dewetov brat, prestopil na stran Angležev ter je vodja burskega oddelka, ki podpira v Oranju Angleže. Predsednik burske delegacije, državni svetnik Fischer se je izrazil o položaju Burov jako ugodno. Holandi iz Kaplandije in v Natalu nado-mesčajajo Burov vse izgube. Buri se pripravljajo brez ozira na akcijo Schalka Burgerja na tretjo zimsko vojno. Buri se bodo bržčas umaknili v nepristopne okraje in ondi prezimovali. Ujeti burski vodja Kruitinger je bil oproščen vseh obtožb. Izkazalo se je, da je postopal vedno pravilno in pošteno. Zato je sedaj le še navaden ujetnik.

Najnovejše politične vesti.

Odstavljeni škof. Ruska vlada je odstavila škofa Zwierowicza v Vilni, ki je prepovedal poljskim starišem kot smrtni greh, pošiljati otroke v ruske šole. Kardinal Rampolla pa se je vsled tega brzojavno pritožil pri ruski vladi. — Boris Sarafov, vodja macedonskega gibanja, je nenadoma umrl, baje nasilne smrti. — Spor med Švico in Italijo. Italijanski zastopnik v Bernu Silvestrelli se je sprl z zveznim svetom. Zadnji je zahteval od italijanske vlade, da Silvestrellija odpokliče. Ker Italija tega ni storila, pretrgal je zvezni svet vsakršno formalno občevojanje. Seveda je morala italijanska vlada isto storiti napram švicarskemu zastopniku v Rimu, Carlinu. — Položaj v Belgiji postaja čimdalje resnejši. Po nekod so že sklicane meščanske garde in rezervisti. — Puntarji ugnali celi polk. V Yemenu so se baje domačini spuntali ter premagali celi turški polk, ki je iztirjaval davke. — Nadvojvoda Fran Ferdinand obišče baje v kratkem formalno italijanski dvor.

Dopisi.

Iz Novega mesta. Dne 5. t. m. je priredila tukajšnja šola »Glasbene Matice« koncert z raznimi pevskimi in instrumentalnimi točkami. Le-te smo pred proizvodnjem res opazovali z neko bojaznijo, po njem pa uživali v mirni zadovoljnosti, saj ponesrečila se ni nobena. Slovence najbolj zanimajo pevski zbori. Razun nekaj vztrajnih pevk »Dolenjskega pevskega društva« sta nastopala mešani zbor starejših gojencev in ženski zbor malih učenk, med njimi nekatere prav male postavice, a velikega glasu. Mešani zbori so precizno peli lažji, blagodonečni zbor domačega nadarjenega pevovodje g. I. Hladnika, pa tudi častno težavni zbor Haydna »Nebesje oznanja« iz »Stvarjenja« in še težje blesteči zbor A. Dvořáka »Psalm 149«; odlikovali so se posebno čisti so prani in nekateri močni basi. Skupni zbori — z malimi učenkami je bilo pevk in pevcev baje do 90 — so zapeli Kastelic-Hubadovo častito »Ave, presvitla Marija« tako dobro in izrazito, kakor se še menda ni glasila v Novem mestu, tudi pred 250 leti ne, pod kanonikom Kastelcem samim. Male pevke niso bile manj pazljive kakor odrasle, in le pičlemu prostoru na odru je pripisovati, da so parkrat za trenotek začele prej kakor je pevovodja hotel. Klavirno spremljevanje so točno preskrbeli nekaj šolski učenci, nekaj pa gospice Golijeva, Rosinova in Slančeva, od katerih ste se menda tudi dve poučevali na tej šoli. —

Tudi instrumentalni učenci niso zaostali, saj sta celo dva igrala vso Schubertovo sonato št. 3, in sicer s spretnostjo in občutkom, kakor nista navadna učenec, ki se šele tri leta, kakor baje le-ta, učijo igranja na gosli in klavirju. In da šola nima samo dobrega primarija, so prepričali duetki za gosli, za flavto in klavir, kvartet in končno »mali orkester«. Vsled njem (11 »mož«) je bilo sicer par dishar-

monij, menda ker so strune na nekaterih godalih popuščale in ker niso bile popolno ubrane po flavti, toda mladi godci so se držali dobro, in veselilo nas je, da je po pičlih 4 letih šolskega obstanka orkestralni nastop sploh mogoč. Novomeščani so lahko ponosni, da imajo poleg pevskega zbora »Glasbene Matice« v Ljubljani najmočnejši mešan zbor in jedini šolski orkester na Kranjskem!

To je dokaz, kako težko je pri nas mladino pripraviti do tega, da se uči morda razun vijoline tudi vijolečela, kontrabasa ali celo roga, ki je tu jako dobro drobil med goslarje. To pa je tudi nadaljni dokaz, da za tak pouk ne zadostuje samo sposobnost učencev, temuč da je treba trdne volje in železne vstrajnosti vodstva in učiteljev, ako se hoče zavod vzdržati.

Radi tega pa se radujemo, da je bil baje dični naš Matej Hubad, ki je prišel napredek šole nadzorovat, vrlo zadovoljen, kakor so bili gotovo tudi vsi drugi, ki svoj čas šoli in njenemu delovanju niso bili posebno naklonjeni. V dvorani smo videli več odličnih dam in gospodov, a bilo bi jih lahko več. Šolsko vodstvo naj vstraja v težkem naporu, naj učence in občinstvo po skrbnem izboru seznanja s plemenito glasbo ter tako bistri razum zanj; s tem dobi šola ne samo mnogo učencev, temuč tudi prijateljev in podpor-nikov, kar jej od srca želimo.

Izpred sodišča.

Pod predsedstvom gosp. deželnosodnega nadsvetnika Schneditza vršile so se med drugim tudi te-le obravnave deželne kot prizivne sodnje:

1. In še enkrat blamirani Ev. Lampe. Evgenu Lampetu se je zopet posrečilo, da se je prav imenitno blamiral. Da ponovimo v kratkem celo itak znano zadevo: 25. prosinca je prinesel »Gorenjec« članek, v katerem se je bavil z malo osebo dr. Lampeta in med drugim tudi omenil, da je dr. Lampe — ljudem čast kradel. Ta članek je Lampeta seveda silno razburil; obenem je precej videl z ostrimi pogledi, da je tukaj zopet prilika, doseči cilj — blamaže. In poslal je popravek: »Ni res, da sem ljudem čast kradel; res je pa, da nisem še nikoli nikomur časti kradel.« To je bilo pa voda na »Gorenjčev« mlin. S huromskim krikom, kakor naš »odgovornik«, je tudi on vrgel popravek v koš in povedal Lampetu svoje mnenje še vse drugače, kakor v prvi notici. Lampe se je na tak način v tej zadevi prvič blamiral. A njegovi ostri pogledi so precej uvideli, da se da iz te afere še nekaj blamaž izpreštati. Šel je tožiti. Pri okrajni sodnji v Ljubljani je bil odgovorni urednik »Gorenjca« popolnoma oproščen; Lampe se je na tak način drugič v tej zadevi blamiral. Njegove ostre oči pa so precej uvideli, da se da iz te že tako obrabljene afere še mala blamažka izpreštati — vložil je priziv. Lampe je zopet dosegel svoj cilj: Pri včerajšnji prizivni obravnavi je bil odgovorni urednik »Gorenjca«, gosp. Gašpar Eržen popolnoma oproščen, priziv zavržen in prva sodba potrjena. Nismo toliko hudomušni, kakor »Gorenjčev« zagovornik dr. Triller, ki je priporočal gotovim ljudem, naj se raje poprej nauče čitati zakone, predno pošiljajo popravke. Ne, tako hudomušni nismo... Vsak fantič 'ma svoje veselje in — Lampetovo veselje je — blamaža. Zakaj bi mu te ne privoščili?

2. Ona ni »cufridna«. 21letna služkinja Marija Pintar iz Škofje Loke, večkrat že predkaznovana, namreč ni »cufridna« s sodbo okrajnega sodnika v Ljubljani, ki jo je obsodil na šest tednov strogega zapore in izrekel oddajo v prisilno delavnico. Punica, ki ima vedno dovolj denarja, ne da bi mogla povedati od kod, je opsovala mestnega magistrata uradnike prav pošteno, ko so jo zadnjič gnali v »šephamro«. Tako je dobila omenjeno kazen. Ker pa ni bila »cufridna«, se je seveda pritožila. Včeraj je pa končala prizivna obravnava s tem, da je bila prva sodba potrjena. Vsled tega je postala punica še bolj nezadovoljna in je, ko jo je znani uradnik »s kapo« odpeljal, zaklicala: Zaradi mene gavage ali pa štrik...«

3. Male praske. Mizarjeva žena Franca Wagner je bila zadnjič od okr. sodnika obsojena na pet dni zapore. Ova-dila jo je mlekarija Tome, ki jo je zasačila, ko je ravno iz njenega vozička vzela posodo z mlekom. Pri tej priliki ji je podelila huda mlekarija tudi par klofut. Wagner je bila radi tatvine obsojena. Prizivno sodišče pa je izprevidelo, da ni hotela krasti in jo je popolnoma opro-stilo. — Delavec Ivan Logar je ovadil kajžarja Matevža Repinca, da mu je isti ukradel »kofemašino«. Okrajni sodnik v Radovljici pa je toženca opustil, ker je isti povedal, da je omenjeno »kofemašino«

kupil od nekega železniškega delavca. Državni pravdnik je vložil vzklic. Potrdila pa se je prva sodba. — 32letni krčmar Anton Grošelj iz Šmartnega je bil obsojen na teden dni zapore, ker je obre-koval podjetnika Matevža Knašiča in istega delavce imenoval same »barabe«. Prizivno sodišče je zmanjšalo kazen na tri dni.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. aprila.

— **„Učiteljski Tovariš“** je priobčil izboren članek o celjskem vprašanju, v katerem pravi na koncu: Klerikalni politikoni so mislili, da so dobili v »kompromisu« nekako orožje, s katerim zavdajo napredni stranki smrtni udarec. Pa prepričani naj bodo, da se jim nakana ne posreči, zakaj napredna narodna stranka je ravno s tem kompromisom razcepila Slovence v dva tabora; v enem stoje trezno misleči politiki, v drugem so pa zastopniki »Slovenčeve« stranke in štajerske »zaspane politike«. Kako stališče pa zavzema slovensko napredno učitelstvo pri tem kompromisu? Izjavljamo pred svetom, da smo popolnoma za kompromis. A diktirajmo jim ga pod sledečimi pogoji: 1.) Popolno slovensko gimnazijo v obližji Celja. 2.) Samostojnega slovenskega deželnega ljudskošolskega nadzornika za Spodnje Štajersko. 3.) Potrebne slovenske ljudske šole na Koroškem, v Trstu in Gorici. Ako Vam je pa več Celje z ono nepopolno utrakvistično gimnazijo pod nemškimi vodstvom, kakor pa tak kompromis, potem — bodo pa Korošci kakor Štajerci kmalu klicali: »Morituri vos salutanti!«

— **„Novi List“ na Reki** se je zopet oglasil zoper naše stališče v celjskem vprašanju in se povzpel do principalne izjave: »Kompromis je možno sklepati samo z ljudmi in strankami, ki, težeči k istemu cilju, hodijo različna pota — nikdar pa med njimi, katerih končni cilji so si povsem nasprotni.« — Ko smo to čitali, smo se najprej za glavo prijeli, kako je sploh mogoče, da kaj takega piše »Novi List«, a spoznali smo hitro, da to ni »Novega Lista« prepričanje, ampak da tako piše le iz taktičnih razlogov, da ne rečemo: zaradi gonje. Dokaz pa, da »Novi List« res ni tega prepričanja, nam dajo lanske državno-zborske volitve na Reki. Takrat so reški Lahi kandidirali avtonomaša prof. Zanello, madjarska vlada pa je v družbi z nekimi laškimi pristaši kandidirala madjarskega grofa Batthyanyja. Tako Batthyany kakor Zanello sta jednako odločnanasprotnika hrvatskih prizadevanj v obče in zlasti glede Reke in oba težita k ciljem, ki so ravno nasprotna ciljem Hrvatov. Vzlic temu pa je vodja reških Hrvatov, častitljivi in dalekovidni dr. Barčič sklenil **kompromis z Batthyanyjevo stranko**, torej z ljudmi, ki nikakor ne teže k istemu cilju, kakor dr. Barčič. Vsled tega kompromisa so reški Hrvatje šli v volilni boj za Madjara Batthyanyja in je ta s hrvatsko pomočjo tudi zmagal. In kdo je ta kompromis odobral, kdo ga je z verno opravičeval in zagovarjal? Ravno tisti »Novi List«, ki ima danes eelo deklarirani, da ni nikdar mogoč kompromis med ljudmi, katerih končni cilji so si povsem nasprotni!!

— **Socialnodemokratični shod** pri Auerju se je vršil včeraj ob jako majhni udeležbi. Predsedoval mu je gosp. Lavtar, zapisnikarjem pa je bil izvoljen g. Mihler. Najprvo je govoril socialdemokrat Linhart, se oziral na razmere pred volitvami in raztolmačil sklep, orioroma nasvet, naj bi se pri teh volitvah združile vse opozicijske stranke v skupni boj proti liberalcem. Potem je govoril g. Dachs, ki je kritikoval postopanje magistrata in se posebno oziral na zgodovino požarne brambe in na postopanje magistrata proti g. Doberletu. Priporočal je kompromis. Po dolgem prigo-varjanju je dobil besedo g. Štefe, ki je kar naprej izjavil, da ni pooblaščen, govoriti v imenu stranke, da pa izraža svoje lastno mnenje. Povedal je par »grehov« socialdemokratov in izjavil med drugim, da bode na vsak način nemogoče, skupno postopati z Nemci. Iz celega govora je

bilo videti, da so klerikalci zavzeli v tem vprašanju jako rezervirano stališče. V nemškem jeziku je govoril parkrat socialni demokrat Kmetetz. G. Linhart je rezervirana klerikalna izjava tako razjezila, da ji je končno očital izdajstvo koristi delavstva in skrajno zabitost. Na to je g. Štefe zopet reagiral. Linhart je predlagal končno resolucijo, naj se nominiranje kandidatov, oziroma sploh eventualno udeležbo pri občinskih volitvah prepusti lokalnemu odboru socialne demokracije. To je bilo tudi sprejeto.

— **Obč. volitve ljubljanske.** Nemška stranka ima v ponedeljek zvečer v kazinskem salonu shod, na katerem odloči, se-li udeleži letošnjih obč. volitev ali se jih ne udeleži.

— **Deželni odbor** je dovolil igralki gospe Danilovi podporo v svrhu gledaliških študij. Gospa Danilova se mudi sedaj na Dunaju, kjer igra znana umetnica Eleonora Duse.

— **Pred ljubljansko izpraševalno komisijo za ljudske in meščanske šole** se začne vsposobljenostni izpiti dne 28. aprila zjutraj ob osmih, Prošnje je poslani najkasneje do 26. aprila t. l.

— **Novi tržaški škof.** »Edinost« piše: Škofom tržaškim je imenovan mons. Nagel. S tem je rešeno to težko vprašanje. Ker mons. Nagel ne zna niti besedice slovenski, imenovan bo za slovenske vernike generalni vikar, zmožen slovenskega jezika. Na tržaškem namestništvu se imenuje za to mesto monsignor Martellanz.

— **Fridolinstvo pred sodiščem.** Poročali smo svoj čas o počenjanju šolskega brata Fridolina v gorškem deškem semenišču. Kakor sedaj poroča »Soča«, se vrši radi tega pri okrožni sodnji v Gorici kazenska preiskava.

— **Slovenci na Koroškem:** Koroška šteje po zadnjem ljudskem štetju 90.497 Slovencev, 196 Čehov in 260.971 Nemcev. Znano pa je, da niso šteli Slovence in Nemce, marveč po »občevalnem jeziku«. In kako so šteli, je znano dosti. Zato zgornje številke nikakor ne podajajo podobe pravega razmerja narodnostij. Leta 1890, so našli 254.652 Nemcev, 101.050 Slovencev in 158 Čehov.

— **Vlak je poškodoval** pri Ponikvi ob južni železnici nekega fanta, ki je v svoji lahkomišelnosti hotel dirkati z vlakom. V tem pridruzi od nasprotne strani drug vlak, vrže fanta ob tla in ga težko rani.

— **Naročbe na smodnik za streljanje zoper točo.** — Kakor prejšnja leta, bo deželni odbor kranjski tudi letos razpošiljal smodnik za streljanje zoper točo. Županstva in drugi interesi v vinorodnih krajih na Kranjskem se opozarjajo, da smodnik čim prej naroče, ker se prva pošiljatev izvrši koncem t. m.; pozneje pa prvi teden vsakega meseca. — Pri naročbah zadostuje, da se navede število zabojev in natančen naslov naročnika in prejemnika pošiljatev; osobito je pa navesti zadnjo postajo. Ob enem z naročbo je poslati deželni blagajnici v Ljubljani za vsak zaboj po 25 kg, znesek 20 K 60 h.

— **Zasledvanje premogove žile v Rovtuh** se bode letos po preiskovalnem odboru nadaljevalo.

— **Kočevski rujavi premog.** Kakor se je dognalo, se kvaliteta tega premoga zadnji dve leti ni nič zboljšala. Trboveljska družba je sklenila izvršiti v kočevskem premogokopu nekatere naprave, ker so delavci dozdej bili v istini pravi sužnji pri tem delu. Po meter visoko tičati cel dan v vodi potem pa ob slabi plači preživljati sebe in družino, to ni nikaka šala. Zadnji čas je že več delavcev zapustilo to delo.

— **Poštni urad v Prestraneku** je bil, kakor se nam poroča, 1. aprila letos srečno transferiran v Slavino. Poštna direkcija v Trstu se ni ozirala na skupno vlogo peterih vasi, v kateri so se vsi prizadeti krogi oglasili za poštni urad v Prestraneku, in je trem vases na ljubo dala urad k »fari«. Poštni urad na železnični postaji, kjer je glavni promet, seveda ni umesten, v Slavini bo pa zdaj vse »floralo«.

— **Stavbna kronika.** Marc in april sta se v zadnjih stavbnih sezonah izkoriščala navadno za kopanje temelja

novim stavbam in za dovažanje materiala, — letos gre eno kot drugo prav k lavo naprej. Ali nimajo stavbni podjetniki še dovolj delavcev in materiala, ali pa dotični zasebniki dovolj poguma, lotiti se svojih novih hiš, — vse nekako dremlje. Izmed projektiranih 9 ali 10 hiš se jih je pričelo v istini graditi dozdej troje, dve lani dograjeni pa ometavati. Delavci se letos res nekam ogibljejo Ljubljane; med tem ko jih je pred osmimi dnevi šlo tu skozi nad 300 z enim vlakom na Koroško, Dolenje Štajersko in na Dolenjsko, imamo jih dozdej v Ljubljani stoprav vseh vkup kakih 200, s katerimi se bo stavbna sezona proketo slabo obnesla, če ne bo ta ekvivalent se petkrat pomnožil, za rezervno si pa vzel še nekaj oddelkov ljubljanskih kaznjencev in prisiljencev. V resnici so ti tudi že v porabi. — Temeljno zidovje za Pogačnikovo hišo je že dograjeno meter visoko nad cestnim nivelom, pri Čudnovi in Regaljevi hiši se prične s temeljem prihodnji teden. V justični palači se notranja dela še izvršujejo, pa je zelo dvomljivo, če bo poslopje do srede maja znotraj toliko urejeno, da se bodo mogli obedve sodišči in državno pravdnništvo noter preseliti. — Prvi bodo zasedli svoje prostore kaznjenci, — za okolu 350 mož je prostora v ječah, — zatem šele uradi in njih oddelki. — V deželnem dvorcu so notranja dela večinoma že dovršena. — Delavsko stavbno društvo« prične v kratkem z zgradbo projektiranih novih delavskih hiš na Opekarski cesti. — V Vodmatu so vrtarska dela pri mestni ubožnici v tiru. Ubožna »kasarna« — kakor jo vodmatski hudomušneži nazivajo, — šteje zdaj že nad 50 siromakov. — V Prešernovih ulicah izvršuje se pri Ad. Perlesovi hiši št. 7 ter pri prodajalni na nasprotni strani št. 28 nekatera rekonstrukcijska dela. — Na Mirji je dal g. Iv. Dražil pri svoji hiši in okolu vrta postaviti lično žično ograjo. Na Sv. Petra cesti se je hiša Josipine Počivavnikove na novo prebarvala. Stavbni material se dovaža, in sicer: apno, opeka in kamenje v obili meri po vrhniški železnici, stavbni les — deske, trami in hlodi — pa po dolenjskih; železje prihaja po južni železnici semkaj, sicer pa se po potrebi dovaža mnogo tega tudi po suhem in vozi od raznih strani. Vreme je bilo dozdej za zgradbe zelo ugodno; pa kakor vse kaže, bo letos le kakih šest novih hiš zgrajenih!

— **Tovarna za izdelovanje parket.** Na Krakovskem nasipu je lanske jesen dodelal g. Edvard Schimnitz novo poslopje ter je priredil za tovarniško podjetje deloma pa za privatna stanovanja. Kakor čujemo, otvori letos imenovani tovarno za parketne izdelke s parno silo. Potrebno vodo dala bode Gradaščica, iz katere je napeljan kanal, v strugi pa postavljena zatvornica. To pomlad se tovarniški prostori še uredijo in opravijo, zatem pa se podjetje otvori.

— **Tatvina.** Strojvodji I. Š. na Resljevi cesti št. 7 je bilo iz omare v sobi ukradenih 60 K.

— **Ušel je iz prisilne delavnice** 17 let stari Franc Bauer iz Busfeldna na Zg. Avstrijskem.

— **V včerajšnji članek** sta se nam vrinili dve jako nerodni tiskovni hibi: V drugem razdelku 34 vrsti odzgoraj šteto je namesto »neoškodovan« čitati »oškodovan«, v tretjem razpredelku prvi vrsti pa mesto »obstrukcija« — »abstrakcija«.

— **Najnovejše novice.** Obsojeni igralci v Jokejevem klubu. Kakor znano, je zaigral v omenjenem klubu grof Potocki v enem večeru Madjaru Nik. pl. Szemerju dva milijona K. Razuntih dveh so še kot prisotniki obsojeni naslednji: grofa Alfonz in Bella Pallavicini, grof Evg. Kinsky, grof L. Trautmannsdorf, pl. Keisersheim in pl. Pechy vsak na 1000 K. — Veliko zalogo kristal. grafita so našli blizu Tyna nad Vltavo. — Ustrelil se je predsednik trgovinske zbornice v Sofiji. — Bero-linski, mestni svetnik Kaufmann, katerega izvolitev za župana je cesar trikrat zaporedoma zavrgel, je naznanil magistratu, da resignira na župansko čast. — 26 profesorjev tehnične visoke šole v Hanovru je protestiralo pri državni vladi zaradi izгона avstrijskih dijakov s pruskim visokim šol.

— **Čudna blaznost.** V Kraljevskih Vinogradih na Češkem so prijeli nedavno mladega moža, o katerem se je sumilo, da je umoril več otrok. Mladenič je pa redarstvu izjavil, da je dijak praškega tehniškega vseučilišča ter da je umobolen. Njegova bolezen se kaže v tem, da mora vsakemu otroku, ki ga sreča, osnažiti črevlje, ako ima blatne. Začutil je baje že pred štirimi leti to bolezen v sebi in ga je tudi že zdravil prof. Krafft-Ebing. Osnajil je že več kot 200 otrokom črevlje. Kakor se je pokazalo, je mladenič res blazen, a ni nikogar umoril; poslali so ga v blaznico.

— **„Saj sem tako že mrtev“.** Na Dunaju je umoril pred nekaj časa bivši mesar Ivan Hejl zavrato svojo ženo. Udaril jo je parkrat s sekuro po glavi, tako, da ji je razbil lobanjo na 63 koscev. Hejl je bil velik pijanec, zahteval je denarja od žene, ki je morala sama služiti, dočim je on le popival. Ako mu žena ni dala denarja, je bil surov in ji je grozil, da jo bo ubil, kar se je tudi res zgodilo. Hejl je pri obravnavi priznal, da je umoril ženo, katero je pustil vso v krvi ter z zmečkanjo glavo na postelji, sicer pa ni hotel mnogo govoriti, bil je jako ravnodušen. »Saj sem itak že mrtev«, je dejal, kadar so ga sodniki kaj vprašali Morilec je bil obsojen na smrt na vislicah. Ko je čul svojo obsodbo, je rekel hladnokrvno »adijo« in je ostavil sodno dvorano.

— **Častniki in civilisti.** V temešvarskem hotelu »Kronprinz« se je pripetil med dvema častnikoma trenskega pešpolka ter med dvema civilistoma, ki sta bila v družbi dveh dam, krvav pretep. Ker sta bila častnika nedostojna, ju je tiskarnar Esendes grajal. Častnik sta potegnili sablji. Častniku Dolwethu so sabljo vzeli, častnik Holz pa je usekal tiskarnarja po glavi, da je obležal v svoji krvi.

— **Strahoviča najdba.** V gozdu pri Jilovištu na Češkem so ljudje našli odtrgano moško roko; čigava je bila, se ne more dognati.

— **Požari.** Iz Lvova javljajo, da je pogorelo v mestecu Dunajov 22 hiš do tal ter je valed tega 200 ljudi brez strehe in brez živeža. — V obližju Stokholma pa je zgorela tovarna za drožje, nje zidovje je pokopalo pod seboj 6 vseh, a 8 jih je težko ranjenih.

Društva.

— **Zaveza avstrijskih jugoslov. učiteljskih društev.** Po sklepu upravnega odbora v seji dne 31. marca t. l. se bo vršila XIV. glavna skupščina »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« dne 14., 15. in 16. avgusta t. l. v Trstu.

— **Slovensko trgovsko društvo „Merkur“** priredi v nedeljo, dne 13. t. m. popoldanski izlet v Kranj. Ker smo tudi gospode kolege v Kranju o tem izletu že obvestili, vabimo gospode društvene člane, da se izleta v kar največjem številu udeležijo. Zbirališče na južnem kolodvoru ob 11. uri 40 minut dopoldan.

— **Mengiško bralno društvo** bo imelo dne 13. malega travna t. l. v gostilni gospe Marije Jentčič veselico. Spored: 1. Petje. 2. Žalostna pesem s podobami od štajerske Urške. 3. Petje. 4. Slike iz življenja imenitnih mož. Priobčata gg. brata Otmar in Karel Reč. 5. Ples. Pevske točke izvajajo iz prijaznosti pevci kamniške »Lire«.

Telefonska in brzajavna poročila.

Dunaj 11. aprila. Ministrski predsednik Körber je bil danes v posebni avdijenci pri cesarju in pojde jutri v Budimpešto. Ko je Körber od avdijence prišel zopet v parlament, se je raznesla vest, da se bliža konec parlamenta in konec Körberjevega ministrstva.

Dunaj 11. aprila. Poslanska zbornica nadaljuje danes razpravo o ljudskem šolstvu, a je danes še ne dožene.

Dunaj 11. aprila. Nemška »Gemeinbürgschaft« je danes storila hiter konec. Nemški nacionalci so izdali komuniké, v katerem naznanjajo svoj izstop iz zaveze nemških strank ter izrekajo upanje, da jim sledé tudi nemški naprednjaki.

Dunaj 11. april. V zadnjem času mnogoimenovani prelat prof. dr. Ehrhard zapusti dunajsko vseučilišče in pojde na vseučilišče v Freiburg.

Dunaj 11. aprila. Dvorni operni pevec Pogačnik Naval je prosil za odpust, ker se mu je v operi »Židovka« dodelila postranska vloga princa in ne glavna vloga Eleazarja.

London 11. aprila. Burski voditelji in generali so že od torka zbrani v Klerksdorpu, kjer jim je dal angleški zapovednik posebno poslopje na razpolaganje, in se posvetujejo o mirovnih pogojih.

London 11. aprila. Iz Pretorije se poroča, da se je po dolgih pogajanjih med burskimi in angleškimi pooblaščenici doseglo porazumljenje glede mirovnih pogojev. Pogoji so še tajni, vendar se zatrjuje, da Angleška ni obljubila Burom nikakih znatnih koncesij. Burskim voditeljem v Evropi se je odgovor brzojavno sporočil.

Revolucija v Belgiji.

Bruselj 11. aprila. Velikanske delavsko gibanje za pridobitev splošne in jednake volilne pravice je vsled krutega postopanja klerikalne vlade zadobilo najnevarnejšo obliko. Delavski list »Peuple« je včeraj opozoril delavce, naj se oborože in je naznanil, da so delavci že kupili samo od jedne firme 17.000 revolverjev in da je 30.000 rudarjev pripravljenih napasti Bruselj. Včeraj je imelo osrednje delavsko vodstvo sejo, v kateri je sklenilo generalni štrajk, ki se začne že v torek.

Bruselj 11. aprila. Minolo noč je nastala v Bruselju revolucija. Prišlo je do krvave bitke, v kateri je bilo mnogo ljudi ubitih in ranjenih. Šele ob treh zjutraj so orožniki revolto udušili.

Bruselj 11. aprila. Pred »ljudskim domom«, kakor se imenuje društvena hiša socialističnih delavcev, se je včeraj zvečer vršil shod, katerega se je vdeležilo več tisoč delavcev. Ker so udeležniki demonstrirali, je prišla policija, da jih razžene. Delavci se niso hoteli raziti in tako je prišlo do konflikta. Ko je policija prišla za orožje, nastal je strahovit krik in delavci so začeli policijo bombardirati s kamni. Redarji in na pomoč došli orožniki so začeli streljati, a tudi delavci so streljali. Potisnili so redarje in orožnike nazaj, prevrnili nekaj tramvajskih vozov, iztrgali tramvajске proge in napravili veliko barikado. Ob tej barikadi in v sosednjih ulicah je trajal boj do 1. ure ponoči. Orožniki, redarji in vojaki so barikado opetovano naskočili ali so bili odbiti. Od-danih je bilo več sto strelcev. Po triurnem boju so orožniki in mestjanska garda z bajoneti zavzeli barikado in razgnali ustaše. Na lici mesta je ostalo mnogo mrtvih in ranjenih, med temi tudi mnogo žensk. Ranjenci so bili najprej prinešeni v »ljudski dom«, potem pa spravljani v bolnice. Množica se je razkropila na razne strani, ter pobila na potu polno šip in demolirala kandelabre. Več sto mož broječa četa je naskočila mestno hišo, a mestni gardisti so jo z bajoneti razgnali. Šele po tretji uri zjutraj je bilo konec izgre-dom.

Bruselj 11. aprila. V Liege, v Gentu, v Gandu in v drugih krajih so bili veliki izgredi. Ponekod so bile vržene tudi dinamitne bombe in razna poslopja poškodovana.

Bruselj 11. aprila. Vse prebivalstvo je pod utisom minole noči in v obče vlada strah, da, ako pride do generalnega štrajka, se je bati najstrašnejših dogodkov. Trije liberalni in trije socialistični delavci so zaprosili avdijence pri kralju, da ga opozoré na strahovito nevarnost, ki preti nastati, če se zahtevi delavcev glede volilne pravice ne ugotovi. Klerikalna vlada je proti vsakemu odjenjanju. Vodja klerikalne stranke, Woeste, je izdal parolo: Vse postreliti, kar brez-pogojno ne parira.

Narodno gospodarstvo.

— Prva mednarodna razstava historičnih noš in sedanjih oblačilnih predmetov in njih pritlikin v Št. Peterburgu 1902. V času od 1. novembra t. l. do aprila 1903 se bo vršila v Št. Peterburgu pod pokroviteljstvom velike kneginje Ksenije Aleksandrovne, sestre Nj. Veličanstva ruskega cesarja. Prva mednarodna razstava historičnih noš in sedanjih oblačilnih predmetov in njih pritlikin. Z namenom, da se tudi naša država udeleži te razstave v posebnem oddelku, se je osnovala pod predsedstvom cesarskega ruskega generalnega konzula A. pl. Kondriavtzeva na Dunaju komisija, v kateri so zastopniki c. kr. trgovskega ministrstva, nižjeavstrijskega obrtnega društva, avstrijsko-ogrškega eksportnega društva, avstrijsko-ruskega trgovskega društva in raznih industrij in obrtov. Omenjena razstava v Št. Peterburgu bo obsegala historični oddelek, oddelek za oblačila in oprave naše dobe (blago, kožuhovina, usnje; obleka in perilo; obuvala; klobuke in druga pokrivala; parfumerija in kozmetika; postranski opravi predmeti, nakit za na glavo in lišp vobče; juvelirska dela) in literarni oddelek. Ker je omenjena razstava v Št. Peterburgu mednarodna, je v interesu avstrijske oblačilne industrije, ki je prav znatno razvita in znamenita, da je častno med drugimi narodi zastopana v tej razstavi. Nekaj vabil in priglasnic k razstavi se dobi tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Zglasiti se je treba kakor hitro mogoče, najkasneje pa do srede aprila t. l. pri Pisarni komisije za mednarodno oblačilno industrijo Št. Petersburg, na Dunaju I., Canovagasse 3, kjer se dajejo tudi vsa pojasnila, ki se tičejo razstave.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 10. aprila: Damijan Trau, učenec, 9 let, Poljanska cesta št. 34. jetika. — Peter Kališ, mestni ubogi, 51 let, Karlovska zemlja št. 10, pljučnica.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
10.	9. zvečer	735,9	10,0	brezvev.	pol.oblač.	
11.	7. jutraj	734,7	7,6	sr. sever	oblačno	
"	2. popol.	734,2	10,5	brezvev.	oblačno	0,0 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 9,0°, normala: 8,7°.

Dunajska borza

dne 11. aprila 1902.

Skupni državni dolg v notah	101,60
Skupni državni dolg v srebru	101,40
Avstrijska zlatna renta	120,60
Avstrijska krona renta 4%	99,45
Ogrska zlatna renta 4%	119,80
Ogrska krona renta 4%	97,55
Avstro-ogrške bančne delnice	1595
Kreditne delnice	675,25
London vista	240,20
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,35
20 mark	23,46
20 frankov	19,08
Italijanski bankovci	93,50
Č. kr. cekini	11,31

Beklica

17 let stara, iz dobre hiše, ki je dovršila 8 razredov, slovenskega in nemškega jezika zmožna, želi takoj vstopiti kot učenka v kako trgovino le izven Ljubljane.

Ponudbe pod šifro „Zanesljivo št. 100“ poste restante Ljubljana, glavna pošta. (839-2)

Stavbni pogodniki

(akordantje).

Večja talna dela. — Obdelovanje več tisoč kubičnih metrov kamnja in izvajanje na železnico. — Tlakovanje.

Vpraša in ogleda se v Mokronogu na Dolenjskem pri Višnovskyju. (879-1)

Trgovski pomočnik

vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, izurjen v vseh strokah, tudi v deželnih pridelkih ter zmožen za samostalnega vodjo ali za vodjo kake podružnice, želi svojo službo premeniti.

Ponudbe pod „H. Šk.“ poste restante Loče pri Polčanah. (874)

Karbolinej

Avenarius patent

Že 25 let preskušeno, les obvarujoče sredstvo.

Pred ponarejanjem se svari.

Tovarna za karbolinej R. Avenarius

Amstetten na Niž. Avstrijskem.

Pisarna: Dunaj, III/1, Hauptstrasse 18.

Prodaja Fran Stupica, Ljubljana. (877-1)

Išče se lokal

za kako majhno trgovino v Ljubljani. Prevzame se eventualno tudi večja že obstoječa trgovina na deželi, bodisi na Kranjskem ali na Štajerskem. Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Obrestlinosna in trgovska

hiša v Gradcu

2 nadstropji visoka, na jako ugodnem kraju se proda, eventualno se zamenja za dobro vpeljano trgovino na deželi. — Mešetarji so izključeni. — Ponudbe pod: „M. S. 1878“ na uprav. »Sl. Nar.« (872-1)

Pogovor med hribolazci!

Pipari: Prijatelji, katera pijačca zdi se vam vedno še najboljša?

„Cvekov brinovec iz Kamnika“

Pipari: Dobro — uganili ste. (863-2)

Pipar in zbor:

Zato pa, prijatelji, pijmo ga, Cvekov brinovec iz Kamnika.

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali, à 40 kr. in 60 kr., se dobiva samo

v deželni le a ni „pri Mariji pomagaj“ M. Leuste -a in v lekarni Ubald pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schweinfurt, dne 11. februarja 1899. (2805-20) L. Kres, mlekarja.

Oklic.

Vsled sklepa c. kr. okrajne sodnije v Ljubljani z dne 5. aprila 1902, poslovna štev. A. 1424/15 prodale se bodo potom prostovoljne dražbe v zapuščino **Františka Marešiča**, bivšega župnika na Lipoglavu spadajoče premičnine in sicer:

1.) hišna, kuhinjska in namizna oprava, dragocenosti itd.

v petek, dne 18. aprila 1902

od 9. ure dopoldne dalje v hiši št. 21 na Sv. Petra nasipu v Ljubljani.

2.) poljski pridelki pa

v soboto, dne 19. aprila 1902

ob 9. uri dopoldne v župnišču na Lipoglavu. (873-1)

Natančneje se izve v pisarni podpisanega.

Alojzij Pegan

notarski namestnik kot sod. komisar.

Prodaja.

Prostovoljno prodajo J. Schinkovi dediči svoje

posestvo v Lokah pri Zagorju

ležeče ob okrajni cesti blizu tamošnjih rudnikov, jako ugodno in pripravno za vsako obrt, in sicer:

1.) veliko, moderno zidano enonadstropno hišo z 12 sobami, 2 kuhinjama, 2 kletima — pritličje je nalašč prirejeno za prodajalno in gostilno — z jako lepim in na novo zasajenim vrtom; poleg hiše je leseno poslopje z mesnico, ledenico in drvarnico.

2.) eno hišo z 8 sobami in 2 kuhinjama; spodaj je pekarija;

3.) hlev s shrambo za vozove. Dalje prodajo tudi večje število hrastovih hlodov, 2 konja, konjsko opravo, kočijo in dr.

Ponudbe naj se stavijo do 25. aprila t. l. v roke g. dra. Frana Tominška, odvetnika v Ljubljani in g. Hermine Schink v Loki pri Zagorju.

Informacije dajeta g. Hermine Schink in Josip Birolla v Zagorju (poleg kolodvora). (845-2)

!Prvi kranjski konjak iz dolenjskih vin!

Odlikovana za svoja vin in konjak pri dunajski jubilejski razstavi 1898. leta. (318-3)

Podpisanec priporoča svojo zalogo pristnega dobro obležanega

konjaka iz dolenjskih vin

v steklenicah, nadalje svojo zalogo dobrih, pristnih in starih

dolenjskih vin iz američanskih cepljenih in starih trt

Opozarja se na

ter pelinkovca.

užgani probek

A. I. Wutscher

Brezovica, Št. Jernej, Dolenjsko.

Dobiva se pri g. J. Praunseiss-u v Ljubljani.

!Brinovec in slivovec v steklenicah!

Američanske trtnice!!!

Sprejem slovenske in nemške stenografije večšega

uradnika.

Ponudbe s spričevali naravnost. — Plača po dogovoru. Vstop takoj ali 1. maja. Pevci imajo prednost.

Dr. Tomaž Horvat

(832-3)

odvetnik v Ptui.

Sprejme se (415-45)

trgovski potnik

izveden v špecerijski stroki, z dobrimi poročili, na stalno in dobro plačano mesto.

Obširno utemeljene ponudbe naj se pošljejo na upravništvo »Slov. Naroda«.

Ljubljana, Lattermannov drevored.

L. Genijev

veliki anatomski muzej

in

panoptikum.

Odperto vsak dan od 9. ure predpoldne do 9. ure zvečer.

Vstopnina 15 kr. Vojaki in otroci 10 kr. Anatomski kabinet 10 kr.

Natančni popis se pri blagajnici za 10 kr. dobi.

Jutri v petek zadnji dan za dame.

V nedeljo nepreklicno zadnji dan.

Posebno pa je opozoriti na: „Anatomske Venero“, katero je možno razložiti na 40 koscev, in je uprav mojstersko delo modelske umetnosti.

K mnogobrojnemu obisku vabi najljubše

(852-2)

L. Geni.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž, Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Anasee, Solnograd, čez Klein-Beifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 8. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Paris, čez Klein-Beifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Hebr, Franzove vane, Karlove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak iz Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Hebr, Marijinih varov, Plzena, Prago, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak iz Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak iz Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika, Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 8 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Meblovana soba

s posebnim vhom se odda.

Rimska cesta št. 5. I., desno.

Mlad

trgovski pomočnik

vešč špecerijske, manufakturne in železninske stroke, se sprejme.

Kje? pove Karol Planinšek, trgovec, Ljubljana, Dunajska cesta. (880-1)

Učenec

14-15 let star, poštenih starišev, zmožen poleg slovenščine tudi nekoliko nemščine ali italijanščine, se sprejme v trgovino mešanega blaga. (865-1)

Kje? pove upravništvo »Sl. Naroda.«

DR. E. ŠLAJMER

odpotuje

od 10. t. m. za 4 tedne.

Iz proste roke se prodaja lepa

enonadstropna hiša

prilpna za vsako obrt, v prijaznem kraju na Notranjskem. Hiša stoji tik državne ceste, do kolodvora je eno in pol ure. Trgovina z mešanim blagom je tukaj nujno potrebna. Natančneje pove (847-2) Andrej Rovar na Colu (pri Vipavi).

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch

tovarna dežnikov

Ljubljana, Mestni trg.